

Overstappers van en naar MAW

In dit advies behandelen we twee situaties:

- 1) overstappers van MAW naar MAW bijv. vwo4 naar havo5.
- 2) 'spijtoptanten' die in een lopend schooljaar (vierde klas) alsnog kiezen voor MAW. Als u van te voren al weet veel leerlingen te krijgen die een of twee perioden missen, kunt u gebruik maken van slimme keuzes bij maatschappijLEER.

1. Overstappers van MAW...

Dankzij collega Gepko Hahn (Corlaer College) bieden we u dit overzicht aan:

Van	Naar	Gevolgen
Havo4	Vwo4	Geen – leerling leert alles opnieuw, veel herhaling
Havo4	Vwo5	Geen – leerling leert alles opnieuw, paradigma's en ideologie is extra
Havo5	Vwo5	Geen – leerling leert alles opnieuw, veel herhaling, paradigma's en ideologie is extra
Havo5	Vwo6	Leerling zal paradigma's en ideologie uit vwo5 zelfstandig moeten inhalen. Pittig omdat het abstract is maar niet ondoenlijk.
Havo5 oud programma	Havo 5 nw programma	Leerling dient Vavo planning te volgen: dat betekent veel zelfstandigheid. Eventueel 1 ^e helft periode 1 in een havo4 klas.
Vwo4	Havo4	Geen – leerling leert alles opnieuw, h.1-3 herhaling
Vwo4	Havo5	Leerling dient Vavo planning te volgen: dat betekent veel zelfstandigheid. Leerling heeft h.1-3 al behandeld gekregen en moet van havo deel 1 h.4-10 nog behandelen.
Vwo5	Havo5	Geen – leerling heeft iets teveel geleerd maar aansluiting prima.

2. Maatschappijwetenschappen behandelen bij maatschappijleer

Collega Nicky de Heer (Marcanti College) kwam met een interessante casus: veel leerlingen stappen in de loop van het schooljaar over naar maatschappijwetenschappen (MW). Welke mogelijkheid is er om in de lessen maatschappijLEER al aandacht te besteden aan MW? Zodat de overstap makkelijker wordt.

N.B. het gaat hier om HAVO 4. Vwo4 is minder overladen dus makkelijker aansluiting te vinden.

Seneca adviseert het volgende.

Periode t/m herfst:

De oneven paragrafen bevatten de kernconcepten die worden geïntroduceerd (meestal 2 lesuur per paragraaf nodig voor verwerking). De even paragrafen bevatten onderzoeksbegrippen. Daarom het volgende advies:

- a. behandel in de maatschappijleer klassen de paragrafen 1.1, 1.3, 2.1, 2.3, 3.1 en 3.3 van havo maatschappijwetenschappen lesboek deel 1. Leerlingen leren daarmee de kernconcepten identiteit, socialisatie, groepsvorming, sociale cohesie en cultuur. Let op: niet alle vragen bij de verschillende opdrachten kunnen dan worden behandeld omdat er ook regelmatig naar onderzoeksbegrippen wordt gevraagd.
- b. behandel in de MW klassen de paragrafen 1.2, 1.4, 1.5, 2.2, 2.4, 2.5, 3.2, 3.4 en 3.5 en ga extra oefenen met opdrachten die nog niet behandeld waren bij de maatschappijleer lessen.

Als leerlingen nog niet zijn overgestapt, behandel in de periode herfst-kerst het volgende:

- a. Als geen Seneca voor maatschappijleer wordt gebruikt, kan willekeurig welk domein ('thema') behandeld worden in deze periode. Een thematische benadering behandelt immers onderwerpen binnen een afgebakend thema en minder in een didactische leerlijn. Houdt er rekening mee dat er maar drie domeinen in het schooljaar kunnen worden behandeld. Wat dan eerst goed aansluit bij MW is **pluriforme samenleving**. Daarna parlementaire democratie en tot slot de kale kern van rechtsstaat en verzorgingsstaat. Zie eindtermen bij maatschappijleer en bij maatschappijwetenschappen. Veel onderwijsmethodes behandelen namelijk vaak veel meer dan noodzakelijk is volgens de eindtermen.
- b. Als Seneca voor maatschappijleer wordt gebruikt, behandel dan de volgende paragrafen (havo/vwo Derde Editie):
 - i. 1.1-1.3, doe het VN-simulatiespel en sla 1.4 over.
 - ii. 2.1-2.4, sla 2.5 over (cultuur, al gehad bij MW §3.1).
 - iii. 3.1, sla 3.2 en 3.3 over.
 - iv. Sla ook hoofdstuk 4 over. Dit wordt min of meer in MW behandeld in hoofdstuk 5 t/m 10 havo lesboek deel 1.
 - v. Behandel het intermezzo vlak voor hoofdstuk 5.
- c. Bij MW: ga verder met hoofdstuk 4 MW havo deel 1 en laat de leerlingen onderzoek (een PO) doen.

Periode na Kerst

- a. Ga bij maatschappijleer verder bij hoofdstuk 5.
- b. Bij MW kunt u verder met hoofdstuk 5-10 bij havo MW.

Conclusies

- ⇒ Leerlingen kunnen dus t/m de herfst heel eenvoudig overstappen naar MW als ze bij maatschappijleer al lesstof hebben behandeld. Dit verhindert de leerlingen niet om de kern van maatschappijleer te leren.
- ⇒ T/m kerst kan een overstap ook goed geschieden maar dan missen de overstappers een Praktische Opdracht / onderzoek.
- ⇒ Overstappers moeten in eigen tijd de onderzoeksbegrippen aanleren.